

Furesø, Lyngby-Taarbæk og Rudersdal Kommuner kommentarer til Miljøstyrelsens: "Udkast til Afgørelse om at stop for iltning af Furesøen er omfattet af krav om miljøvurdering", sendt til kommunerne d. 18. august 2020.

Miljøstyrelsen har den 18. august 2020 sendt et *Udkast til Afgørelse om at stop for iltning af Furesøen er omfattet af krav om miljøvurdering* i partshøring hos Furesø, Lyngby-Taarbæk og Rudersdal Kommuner. De tre kommuner har som part i sagen følgende kommentarer til Miljøstyrelsens udkast til afgørelse:

Furesø, Lyngby-Taarbæk og Rudersdal Kommuner opfatter Miljøstyrelsens **Udkast til** afgørelse som en juridisk afgørelse. Kommunerne vurderer, at et krav om miljøvurdering ikke væsentligt vil kunne supplere de oplysninger og vurderinger, der allerede er gennemført med henblik på at belyse konsekvenserne af at stoppe iltningen.

Afsnit: "Sagens oplysninger"

Furesø-kommunernes ansøgning er vedlagt følgende materiale:

1. Furesøs miljøtilstand 2017 – Effekten af ilttilførsel 2003-2017, OGH Consult, rapport, november 2018
2. Effekt af stop for iltning i Furesøen, Vurdering i relation til Natura 2000-område nr. 139, Orbicon, rapport, maj 2019
3. Konsekvenser i Lyngby Sø og nedstrøms Natura 2000-områder af stop for iltning i Furesøen, Orbicon, notat, 6. januar 2020, version 3
4. Overvågningsprogram 2020-2023, iltningssamarbejdet, 2019
5. Fuldmagt fra Naturstyrelsen, som er ejer af Furesø

I **Udkast til** Afgørelsen er der desuden anvendt oplysninger fra ppt-præsentation fra offentligt orienteringsmøde afholdt af kommunerne d. 11. december 2019.

Afsnit: "Baggrund og nuværende forhold"

Efter forespørgsel fra Københavns Amt har Hovedstadens Udviklingsråd den 22. juni 2001 svaret, "at projektet ikke er omfattet af VVM bestemmelserne." Derfor blev der forud for iltningens påbegyndelse i 2003 ikke foretaget en miljøvurdering af projektet eller dets mulige konsekvenser ved iltningssophøret.

HUR's afgørelse vedlægges.

I udkastet er begyndelsesåret, som var 2003, anført som 1997.

Afsnit: "Det ansøgte projekt"

Furesø-kommunerne ønsker at stoppe iltningen af Furesø efter anbefaling fra førende eksperter på ferskvandsområdet. Som anført i ansøgningen ønsker vi samtidigt at gennemføre en udvidet overvågning og at lade iltledningsanlægget i søen blive liggende, så iltningen kan genoptages, i fald der konstateres behov for det.

Ekspertene er bedt om at vurdere iltningens betydning for søen siden 2003 og anbefale den fremtidige iltningstrategi, herunder at vurdere om det er forsvarligt at standse eller reducere iltningen. De udtaler i den vedlagte rapport: " Vi vil derfor foreslå, at man stopper iltningen og lader søen udvikle sig naturligt. Det er muligt, at søen vil vende tilbage til den relativt gode udvikling, den var inde i, allerede inden iltningen begyndte. Men der er omvendt også en risiko for, vandkvaliteten indledningsvis forringes, når ilten forsvinder.

Furesø er en meget kompleks sø. Ligesom det ikke har været muligt at forudsige virkningerne af det igangværende restaureringstiltag, vil det heller ikke være muligt at forudsige, hvornår vandkvaliteten vil opfylde den gældende målsætning i Vandområdeplan 2015-2021 for Vandområdedistrikt Sjælland, hvis man stopper iltningen nu. Vi vurderer alligevel, at det vil være fornuftigt og forsvarligt at stoppe iltningen, idet den eksterne fosforbelastning er bragt ned, og idet der er ikke tegn på at iltningen har medført en ekstraordinær ophobning af fosfor i sedimentet."

Både ansøger og de involverede eksperter vurderer, at det er et godt tidspunkt at stoppe iltningen nu, når fiskebestandens størrelse og sammensætning tages i betragtning. Den stærke dominans af aborre vil formentlig bestå flere år ud i fremtiden, og der vil således ikke umiddelbart blive en forstærket eutrofieringseffekt fra skalle og brasen og andre dyreplanktonspisende fisk.

Afsnit: "Beskyttet natur"

Kommunerne er ikke enige med Miljøstyrelsen i, at det ønskede stop for iltningen, under de forudsætninger, som kommunerne har opstillet i ansøgningen, kan sidestilles med "*Trial-and-error method*". Der er ikke tale om ukendte og tilfældige handlinger, som man ikke kender konsekvenserne af.

Som bekendt er det kun i meget få og sjældne situationer, at man ved tiltag i naturlige økosystemer, kan give en 100 % garanti for indgrebets effekter eller konsekvenser. Der vil altid være en vis usikkerhed forbundet med enhver form for tiltag eller indgreb i et naturområde. Derfor anvender vi i ansøgningsmaterialet udtryk som "sandsynligvis", "muligvis" og "formodentligt" for at give plads til denne uafværgelige usikkerhed, som kommunerne ikke ønsker at negligere.

Hvis det, mod forventning, skulle vise sig, at stop for iltningen skulle få negative konsekvenser for miljøtilstanden i Furesøen, fremgår det af ansøgningen, at iltningens anlægget i søen, bibeholdes, så iltningen vil kunne genoptages relativt hurtigt, hvis det skulle vise sig nødvendigt.

Afsnit: "Beskyttede arter"

Svarende til kommentaren ovenfor er det ikke muligt at give en 100 % garanti for, hvilke påvirkninger et eventuelt stop af iltningen vil medføre på alle forhold og parameter i et kompleks økosystem som Furesøen, herunder også påvirkning af de enkelte plante- og dyrearter.

Kommunerne forventer, at der i konsekvensvurderingen kun medtages de arter fra udpegningsgrundlaget, som er direkte afhængig af iltning af bundvandet i Furesøen. Hvis man

medtager arter fra udpegningsgrundlaget, der er påvirket af andre parametre end iltningen, vil man ikke kunne vurdere, om det er iltningen eller de øvrige parametre, der er udslagsgivende. Kommunerne forventer derfor, at en art som f.eks. Sortspætten, der er en del af udpegningsgrundlaget, ikke skal omfattes af konsekvensvurderingen.

Afsnit: "Overfladevand"

I udkastet henviser Miljøstyrelsen til Orbicons notat af 6. januar 2020, hvoraf det fremgår, at der er en risiko for, at transporten af fosfor til Lyngby Sø, ved ophør af iltningen kan øge med 500 kg/år.

Det fremgår dog også af samme notat omkring konsekvenser for fosforkoncentrationen i Lyngby Sø i sommerperioden, at:

"Det potentielle ekstra bidrag, som ophør med iltning i Furesøen måske vil medføre, skønnes i disse sommermåneder maksimalt at ville resultere i forøgelse på nogle få mikrogram af de nuværende maksimale sommerkoncentrationer for total fosfor i Lyngby Sø, der ligger på omkring 50-100 µg/l. Dvs. det vil ikke kunne have en målbar effekt på sommertilstanden i Lyngby Sø. De naturlige variationer i søen er endvidere betydeligt større end den maksimalt forventede minimale ændring i sommerniveauet for fosfor."

De statslige vandområdeplaner stiller krav til vandområdernes miljøtilstand ud fra en række miljøkvalitetselementer, som desuden basseres på et antal støtteparameter, herunder koncentrationen af total fosfor i søvandet. Kommunerne mener derfor, at konsekvensvurderingen bør fokusere på effekten på netop koncentrationen af total fosfor i søvandet og ikke fosfortransporten, som styrelsen lægger op til, da konsekvensvurderingen vel bør have udgangspunkt i opfyldelse af vandområdeplanens målsætninger.

Afsnit: "Overvågningsprogrammet"

Det fremgår af powerpoints fra et offentligt orienteringsmøde, afholdt af kommunerne den 11. december 2019, at en af forudsætningerne for at genoptage iltningen af Furesø, er, at koncentrationen af uorganisk fosfor under springlaget er over 600 µg/l i den sidste måling inden efterårsopblandingen.

Miljøstyrelsen bemærker i udkastet, at kommunernes forslag til supplerende overvågningsprogram, at dette kun dækker perioden 2020-2023 og ikke udover disse 4 år. Grunden til, at kommunerne kun har fastlagt et supplerende overvågningsprogram for denne periode, er netop, at programmet skal supplere Miljøstyrelsen eget NOVANA-overvågningsprogram i den samme periode. Da kommunerne ikke er bekendt med i hvilket omfang og i hvilke år Miljøstyrelsen efterfølgende vil gennemføre NOVANA-overvågningen, er det selvfølgelig ikke muligt for kommunerne allerede nu at vide hvordan og i hvilket omfang et muligt fremtidigt supplerende overvågningsprogram skal fastlægges.

Som det fremgår af ansøgningen, vil kommunerne i 2024 udføre afrapportering af resultaterne af overvågningen. På baggrund af konklusioner i denne rapport vil der blandt andet blive truffet afgørelse om det fremadrettede behov for yderligere supplerende overvågning.